

vaseljenske crkve. I kad je poslao Duha Svog Svetog na apostole, apostoli su počeli govoriti raznim jezicima; ne, dakle, samo jevrejskim, ili latinskim, ili grčkim, nego jezicima sviju naroda: Parćana i Miđana i Egipćana i Rimljana i Arapa i svih ostalih. I kad su apostoli postavljali starešine crkvene u jednom narodu oni su se trudili da ih uzimaju iz tog samog naroda.

Otuda je Savina narodna crkva jevanđelska i apostolska. Takvu narodnu crkvu želeo je od uvek svaki hrišćanski narod pod suncem. No ni do današnjeg dana mnogi hrišćanski narodi nisu uspjeli da imaju svoju samostalnu narodnu crkvu, sa centralnom vlašću unutra u svojoj zemlji, sa sveštenstvom svojim, i sa jezikom svojim narodnim. A Sveti Sava je pridobio tu dragocenu tekovinu pre sedam vekova. Crkveni centar za srpski narod, dotle daleko u Carigradu, stvoren je u Žiči; grčke episkope i sveštenike zamenili su episkopi i sveštenici Srbi; grčki jezik ustupio je mesto srpskom jeziku.

Narodna crkva iziskuje narodnu dinastiju u državi. Kad su ljudi iz samog naroda duhovne vođe, onda i državne vođe treba da su ljudi iz samog naroda. Paralela je ovde i i,ogična i u praksi neizbežna. Ujedinivši narodnu crkvu Sveti Sava je počeo uređivati narodnu državu. Najvažniji njegov akt u uređenju države jeste utvrđenje narodne dinastije. On je krunisao Stevana za kralja ne za to što mu je Stevan bio brat nego za to što je bio pravoslavni Srbin i uz to zakoniti nosilac državne vlasti. Da je mesto Stevana ma ko drugi bio zakoniti nosilac državne vlasti i uz to pravoslavni Srbin, Sava bi ga krunisao za kralja i time utvrdio njegovu dinastiju u narodnoj državi. Za Savu je glavno bilo i njegovo lično srodstvo sa dinastijom nego srodstvo dinasta sa narodom. To srodstvo sa narodom moralo je biti potpuno i po krvi i po jeziku i po otadžbini i po veri, duhu, moralu i običajima. I tako je bilo do danas. Svetosavski ideal narodne dinastije srpski narod je gledao u stvarnosti kroz svu svoju svetosavsku istorijsku prošlost do danas. Od Svetoga Save do danas nikada u slobodi nije nad srpskim narodom vladala nekakva strana dinastija, čak nikada nijedan stranac, sem možda Jerine, koju je narod prozvao prokletom Jerinom. Za srpski narod kao valjda ni za jedan drugi u svetu narodna dinastija postala je tako prirodna stvar, da